

здійснення влади народом безпосередньо, вирішити важливі питання взаємодії держави, територіальних громад, особи. До того ж, кожна територіальна громада повинна мати ідею, яка б об'єднала навколо себе всіх її членів і традиції, дотримання яких є обов'язком кожного її жителя, але не можна забувати і про необхідність забезпечення присутності держави в адміністративно-територіальних одиницях, відстоювання у них загальнодержавних інтересів.

Список використаних джерел

1. Загальні засади місцевого самоврядування в Україні : підруч. / [авт.-упоряд. : О. В. Батанов, Н. М. Батанова, В. М. Вакуленко та ін.] ; за заг. ред. В. М. Вакуленка, М. К. Орлатого. – К. : НАДУ, 2010. – С. 47–48.
2. Державне управління в Україні : централізація і децентралізація: Монографія // [Відпов. ред. – проф. Н. Р. Нижник]. – К. : УАДУ, 1997. – 448с.
3. Державне управління : навч. посіб. / А. Ф. Мельник, О. Ю. Оболенський, А. Ю. Васіна, Л. Ю. Гордієнко; за ред. А. Ф. Мельник. – 2-ге вид., випр. і доп. – К. : Знання, 2004. – 342 с.

Коробко В. В., здобувачка вищої освіти гр. ПУА-201
Науковий керівник – **Пономаренко С. І.**, к.е.н., доцент
Національний університет «Чернігівська політехніка»

СТИЛІ ТА МЕТОДИ ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ СУЧАСНИМ КЕРІВНИКОМ ОРГАНУ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ

Сучасний світ постійно підштовхує нас до певного вибору, який безпосередньо впливає на розвиток подальших подій. Кожного дня доводиться вирішувати, як краще вчинити, як краще зробити, як краще відповісти, адже можливостей зробити щось інакше – безліч. Будь-яке управління фактично не може існувати без прийняття рішень, адже фактично є основою та невід'ємною складовою вищезазначеної процедури. Так як прийняття управлінських рішень є дуже відповідальним та важливим процесом, то далеко не кожен може прикласти руку до цього.

При аналізі процесу управління як такого, Дерлоу Д. зазначає, що ефективно прийняття управлінських рішень базується на балансі трьох елементів: логіки, інтуїції, досвіду. Кожен з яких окремо важливий для формулювання висновків [2]. Саме ці чинники є доволі важливими під час прийняття управлінських рішень, але не можна сказати, що тільки на них ґрунтується цей процес. Логіка, досвід та інтуїція являють собою скоріше аналіз і набуті навички в процесі пізнання та є його результатом. Будь-яке прийняття управлінського рішення ґрунтується на чотирьох основних етапах: збір інформації, підготовка рішення, прийняття рішення та реалізація рішення. Фундаментально сам процес складається з трьох етапів, а саме: аналіз підготовленої інформації, розробка і вибір альтернатив та вибір одного із представлених варіантів. Управлінські рішення між собою класифікують за рядом критеріїв, зокрема: залежність, підстава, динамізм, визначеність ситуації, характер та структурованість.

Щодо класифікації за стилями прийняття управлінських рішень є три основні критерії – за співвідношенням зусиль менеджера на стадії розробки; за ступенем участі підлеглих в процесі прийняття рішень та за рівнем організації управлінських рішень.

За першою класифікацією існує п'ять стилів прийняття управлінських рішень, що залежать від співвідношення зусиль менеджера на стадії розробки альтернатив (А) і на стадії їх аналізу, оцінювання та контролю (АОК). Відповідно до цього є інертний, обережний, урівноважений, ризикований та імпульсивний стилі прийняття рішень. Інертний стиль характеризується дуже повільним та в'ялим процесом, дуже обережним пошуком альтернатив, бажанням зробити все ідеально, адже є страх критики. Тому зазвичай такий стиль притаманний дуже сором'язливим чи невпевненим у собі людям. Обережний стиль дещо відрізняється від інертного більш творчим підходом та

ретельнішим підбором інформації. Урівноважений характеризується приблизно однаковим розподілом сил на обох етапах прийняття управлінського рішення, при ньому дуже активно генеруються рішення і альтернативи, та водночас усі варіанти піддаються критиці та аналізу. Ризикованому стилю притаманне більш креативне ставлення менеджера до ситуації, адже він більше вигадує альтернатив, а ніж їх аналізує та співставляє. Подібні варіанти можуть бути менше обґрунтованими, але водночас доволі успішними, тому можна сказати, що тут відбувається азарт між ризиком і виграшем. Щодо імпульсивного стилю, то він характеризується найбільш активним пошуком варіантів та альтернатив, які менеджер вигадує доволі легко та швидко, але при цьому зовсім не аналізує та не оцінює їх. Подібний стиль прийняття рішень мають люди з високою самооцінкою, але з відсутністю самоконтролю та аналітичних здібностей.

За ступенем участі підлеглих у процесі прийняття рішень можна вирізнити три основні класифікації. Класифікація Д. Макгрегора представляє собою одним із перших видів керівництва, у якому керівник відсторонений від підлеглих та примає дистанцію з ними. Класифікація Р. Лайкерта була створена з чотирьох стилів, які розташовані від більш авторитарного до більш демократичного: експлуаторсько-авторитарний; прихильно-авторитарний; консультативно-демократичний стиль; партисипативний стиль[3]. Класифікація Р. Таненбаума та У. Шмідта була створена з використання семи стилів прийняття управлінських рішень. Вони відрізняються між собою своєрідним збільшенням ступеня влади та зменшенням ступеня волі працівника.

За рівнями організації управлінських рішень виділяють п'ять основних стилів: диктаторський, реалізаторський, організаторський, координаторський та маргінальний. Неможливо, щоб кожен управлінець мав однаковий спосіб керівництва та прийняття рішень, тому слід добре досліджувати, якого саме стилю дотримується керівний склад організації.

Окрім вищезазначених класифікацій стилів прийняття управлінських рішень, існує низка взаємопов'язаних методів щодо прийняття рішень. 1. Методи вивчення проблеми (діагностування). Передбачає використання методів, що дають змогу достовірно і повно описати проблему і виявити чинники, що призвели до неї. 2. Методи економічного аналізу. Ґрунтуються на вивченні аналітичних залежностей, що визначають співвідношення між умовами і результатами вирішення задачі, поданих у вигляді формул, графіків, діаграм. 3. Методи прогнозування. Передбачають використання накопиченого досвіду, поточних припущень щодо визначення перспектив організації. Їх поділяють на кількісні та якісні. 4. Методи визначення способів розв'язання проблеми (генерація ідей). На цьому етапі відбувається накопичення інформації і змінюється підхід до її аналізу. 5. Евристичні методи являють собою сукупність логічних прийомів, методичних правил дослідження, пошуку істини, способів реалізації творчого потенціалу особистості. Вони можуть бути індивідуальними або груповими. . Групові евристичні методи: «розумова атака»; «конференція ідей»; метод Дельфи; метод номінальної групової техніки [1]. 6. Логіко-формалізовані методи прийняття рішень. Найчастіше їх використовують для обґрунтування рішень, пов'язаних з інвестуванням коштів у певний проект, що може мати різні альтернативи технічного чи організаційного вирішення. 7. Методи оцінювання ризиків. Вони поділяються на дві групи: якісні (метод «дерева рішень» та експертні методи) та кількісні (аналіз чутливості та метод Монте-Карло).

Список використаних джерел

1. Андрушків Б. М. Основи менеджменту / Б. М. Андрушків, О. Е. Кузьмін. – Львів: "Світ", 1995. – 423 с.
2. Дерлоу Д. Ключові управлінські рішення. Технологія прийняття рішень: Пер. з англ. / Д. Дерлоу - К. : Всеуито, Наукова думка, 2001. - 242 с. - (сер. Усе про менеджмент).
3. Стили прийняття рішень [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://studies.in.ua/teorija-prijnjattja-sus-pol-rishen-shpargalky/4089-stil-prijnyattya-rshen.html>